ליהוי גיטה: דלמה הונסה דמיגליה

שחני. ומעברה הונסה דמיגליה הוה

דזימנין דלא משתכחא בהאי גיסא

ומבעיא ליה לאסוקי אדעתיה (ודלמא

אסיק אדעתיה) ואפי׳ הכי לא התנה

משום הכי אי מיתנים בהאי זמן אמר

גמר ומקני דליהוי גט אפילו עיכבו

שום אונם אבל בעלמא אי איתנים

פטור: ולרב הונא. דאמר בטלן

זכוותיה אמאי הא אסמכתא הוא

דברים בעלמא וסמך על דעתו כסבור

שהוא יכול לבא בזמנו להכי קאמר

הכי ואסמכתא לא קניא: שאני הכא.

להכי קני: דאתפים זכותיה לב"ד.

דכגבוי דמי ולא הוה אסמכתא: מי

שפרע מקלת חובו והשליש את שטרו.

שהניח השטר שהיה לו לבעל חוב עליו

ביד נאמן ואמר לו אם איני פורע

החוב מכחן עד ל' יום תן לו שטרו

למלוה ויחזור ויגבה בו כל מה שכתוב

בו בתחילה: ולא נחן. ולא פרע: רבי

יוםי אומר יסן. השליש השטר למלוה

ואע"ג דאסמכתא היא דסבור היה

דאי הוי ידע. בשעת התנאי דמיית בחוך הזמן לאלתר (6) גמר ויהיב

גיטא מעכשיו הלכך הוי גט ולהכי גמר בלביה למיהוי גט אבל האי

אי הוה ידע דאתנים לא הוה מבטל זכוותיה ולא גמר ומקני: ואמר

להו שמואל לא שמיה מחייא. אע"ג דאנים והא מינס אנים ולא

ל) גיטין ל. לד. כתובות ב:,
 ב"ב קסח. ב"מ קיו:,
 ג) שם ומכר ג"כ ב"מ מח:,

נר מצוה לה א מיי׳ פ״ט מהל׳ גירושין הל׳ ח סמג

עשין נ טוש"ע אה"ע סי

קמד סעיף א: לו ב מיי פי״א מהלי מכירה הלי ב סמג עשיו פב טוש"ע ח"מ סימן נה סעיף א [וסיי סא סעי , ה] וסימן רו סעיי ב: . לו ג מיי שם הלי יג סמג שם טור ש"ע שם סימן נה סעיף א וסי׳ רו סעי׳

:10 לח ד מיי שם הלי ה סמג שם טור ש"ע ח"מ סימן נה סעיף א: לש ה מיי׳ שם הלכה יג יד סמג שם טור ש"ע ח"מ שם ווסי כ"ח קעי שבונות הלכה א ופ"ד מהלכות נדרים הלכה א סמג לאוין רמב טור שו"ע י"ד סימן רלב סעיף יד:

תוספות ולרב הונא אסמכתא היא. הוה מני למימר דס"ל לרב הונא דאסמכתא קניא אלא ניחא רב הונא ליישב נים ניישב וצ הונח אליבא דהלכתא דר"ג פסיק בסמוך כרבי יהודה: דהא מתפים זכוותיה. וכיון דהתפים' כבר גמר וביטל ולא להסמיכו בדבר שאינו מכוון: שאני הכא דאמר ליבמלו וכוותיה. פיי מטעס הוְדֹאה כדפרישית לעיל: והלכתא אסמכתא בלא מעכשיו דאילו אמו מטכשיו מוטיל שפיר בלא תעכטיי תועיל טפיר בתה קנין בב"ד חשוב כדמוכח פר' איזהו נשך (ב"מ דף סו.) ומיהו אור"י דע"כ מדאמר דקנו מיניה וסתם קנין בסודר וקנין סודר בלא מעכשיו אינו מועיל כלום כדאמר לקמן פרק הדר סודרט ננונע שינוע כשחל הקנין אינו מועיל כלוס כגון אם אמר לאחר ל' יום א"כ אין הקנין עד לאחר ל' יום סובכר הדרא לאחר ל' יום א"כ סודרא למריה וא"כ ע"כ ואפ״ה קאמר דדוקא בב״ד חשוב קנו מיניה אבל בלא קנין בב"ד חשוב לא מועיל מעכשיו בלא אסמכתא והא למשמע באיזהו נשך יטה למשמע בנייט נפן דמעכשיו מועיל בלא ב"ד חשוב י"ל דאסמכתא דהתם שאני לפי שהוא דרך מכר דמיירי שהלוהו על שדהו ואמר ליה אם אין אתה נותן לי מכאן ועד שלש שלכך נהגו לאסוף כל בני שנכן נהגו נחסוף כנ כני העיר בשעת שידוכין היינו כי היכי דליהוו ב"ד חשוב ולא יהא ערבון אסתכתא ולאין נראה לר"י שהרי וחין נרחה נר"י שהרי כמה פעמים אין שם אלא קרובים וגם אין מתקיים!! לשום קיום מנאי לכ"ינ דלענין ערבון של שידוכין בלא מעכשיו וגם בלא קנין

דכיון דמחילה היא לית בה אסמכתא דמיד זוכה בה חבירו וכן במוסר ליד חבירו ואמר לו אם לא אעשה כך זכה במה שבידך קנה דליכא אסמכתא אלא באומר אתן או אשלם וכיולא בהן וכן דעת הרמב"ם ז"ל. ואין כן דעת רש"י ז"ל בפרק הוהב (ב"מ דף מח:) גבי הא דתניא

התם הנותן עירבון לחבירו ואמר לו אם אני חוזר בי אמחול לך ערבוני והלה אומר אם אני חוזר בי אכפול לך ערבונך נתקיימו התנאים דברי ר' יוסי [רבי יוסי לטעמיה] דקסבר אסמכתא קניא רבי יהודה אומר דיו שיקנה כנגד ערבונו ופירש רש"י ז"ל שם לא זה יכפול ולא זה ימחול משום דאסמכתא היא אלמא אפילו במחילה שייכא אסמכתא והא נמי דמי שפרע מקלת חובו דאיתיה לעיל בסמוך מוכח הכי דודאי ההוא תנאי מתורת מחילה הוא דאי לא נהי דס"ל לרבי יוסי דאסמכתא קניא היאך יגבה זה כל השטר והלא כבר נמחל מקלת שעבודו ושוב אינו חוזר וגובה אלא ודאי מתחילה כך התנה אם לא נתתי לך השאר מכאן ועד שלשים יום לא יהו המעות אלו פרעון אלא מתנה ואפ״ה רבי יהודה אומר לא יתן אלמא אסמכתא אפילו גבי מתנה ומחילה לא קניא אלא ה"פ שאני הכא דאמר ליבטלן זכותאי כלומר שהוא מודה שאם לא בא לאותו זמן שראיותיו בטלות כלומר שהם שקר: והלכתה הסמכתה קניה והוה

דלא אנים והוא דקנו מיניה בב"ד חשוב. והוא דלא אנים כלומר אפיי דומיא דחלה בנו שאינו אונס גמור דאי אנוס גמור קאמר פשיטא אלא כי האי אונסא קאמר דהא מדמינן לה לעיל למתניתין דנדרים דכי היכי דאמר במתניתין דאדעתא דחלה בנו לא הדירו הכא נמי כי אתפים זכותיה לא עלה על דעתו שיניח בנו חולה ויצא לריב: והוא דקנו מיניה בב"ד השוב. כלומר אלים לאפקועי ממונא כגון בי דינא דרב אמי ורב אסים ושלא כדברי הרמב"ם ז"ל שהלריך סמוך ואם כדבריו היה לו לומר בב"ד מומחה. והקשו הראשונים ז"ל ב"ד חשוב למה לי דהא אמר בפרק איזהו נשך (ב"מ דף סו:) דכל היכא דאמר מעכשיו ליכא משום אסמכתא וקנין סודר ע"כ כמעכשיו הוא דאי מעכשיו לא קני בתר הכי נמי לא קני דהא הדר סודר למריהי וה"ל כאומר לחברו משוך פרה זו ולא תקנה לך אלא לאחר ל' יום דלא קנה כל היכא דלא קיימא בחזרו אלא היכא דא"ל מעכשיו (כמוצות

פב.) וכיון דכל קנין על כרחין כמעכשיו הוא ומעכשיו סגי לבטולי אסמכתא ב״ד חשוב למה לי. תירץ ר״ת ז״ל דכי אמר דמעכשיו מבטל אסמכתא ה״מ כי ההיא דפרק איזהו נשך [ב״מ סה:] דמשכן לו בית משכן לו שדה שמסר לו שדהו אבל הכא שלא מסר ליד מי שהתנה עמו כלום צריך קנין וב"ד חשוב ולפיכך אמר הרב ז"ל שכן הדין בכולהו אסמכתות בעלמא דכל שאינו מוסר ליד חבירו אין מעכשיו מועיל בהן אלא קנין בב"ד חשוב. ואין כן דעת הגאון ז"ל שכתב דהאי פיסקא ליתיה אלא במתפים זכותיה בלחוד וכתב הרב אלפסי ז"ל בפרק גט פשוט וכדבריו נראה שאין עסק לב"ד חשוב בתנאין שבין אדם לחבירו אלא הכא דוקא קאמר משום דהאי גברא לא מדעתיה בלבד אמר דאי לא אתי לבטלן זכותיי אלא ב"ד הזקיקוהו לכך ומש"ה דוקא כי קנו מיניה ב"ד חשוב מהני אע"ג דלא אמר מעכשיו דב"ד חשוב אלים לאפקועי ממונא. וכי חימא אפקועי ממונא דב"ד חשוב למה לי חיפוק לי דקנו מיניה וכל קנין מעכשיו הוא דאי השתא לא קני בתר הכי לא קני דהא הדר סודרא למריה וכדברי ר"ח ז"ל אין ודאי קושטא קאמר שמי שהקנה שדה לחבירו סתם וקנו מידו לאלחר קנה אבל כי אתני אם לא באתי לא משמע דליקני מעכשיו אלא לבתר ההוא יומא ונמלא שאינו קונה כלל אלא מש"ה סגי הכא בקנין סתמא משום דב"ד אלימי לאפקועי ממונא והוי כמעכשיו: וגמצא עכשיו פסקן של דברים. דכל היכא דאיכא מעכשיו לית ביה משום אסמכתא ובמתפיס זכותא אי קנו מיניה בב"ד מהני ומעכשיו לחודיה נמי מהני ביה. ולא נ"ל כן דאי משום אפקעותא דב"ד נגעו בה קנין למה ליה אלא הכא הכי קאמר והוא דקנו מיניה כלומר דלא חימא כיון דאמר לבטלן זכותיה כלומר שהוא מודה שאם לא בא לאותו זמן ראיותיו בטלות לא לריך קנין משום דהודאה בב"ד היא ולא בעיא קנין דליתא דאילו הודה כן בלא שום תנאי ה"נ אבל כיון שתלה באם אין כאן הודאה גמורה הלכך אפי׳ אמר מעכשיו לא מהני דאפי׳ חימא כיון דאיכא מעכשיו ליכא אסמכתא אפי׳ הכי במה יקנה הלה שיבטלו זכיותיו הלכך בעי קנין כי היכי דליקני חבריה ואין ה״נ דאי אמר מעכשיו וקנו מיניה לא בעינן ב״ד חשוב דבקנין קני חבריה ובמעכשיו ליכא למיחש לאסמכתא אלא דכיון דבב״ד עסקינן אשמועינן דינא אחרינא דכל היכא דהוי ב"ד חשוב לה לכיך מעכשיו דאנן סהדי דלה מחייך בבי דינה וכמהן דאמר בפי׳ מעכשיו דמי דכיון דב"ד חשוב הוא מאי דאמר לבטלן כהודאה גמורה משוינן ליה. ונמלא לפירוש זה שאין אנו לריכים כאן להפקעת ממון ולא נשתנה דין זה משאר דיני אסמכתא והוא דבר נכון ועולה כהוגן כן נראה לי: בותבר' נודרים להרגין. לליסטים ישראל שהורגים בני אדם: לחרמין. מחרימין ושוללין: ולמוכסין. להפטר מן המכס:

ב"ד חשוב דלפי שמחביים ביותר מי שחור בו לא חשוב אסמכתא כלל דלאו גוחמא הוא מה שמתנה עמו בערבון ב"ד חשוב דלפי שמחבים ביותר מי שחור בו לא חשוב אסמכתא כלל דלאו גוחמא הוא מה שמתנה עמו בערבון אם יחור בו דרמי בוחבים הוא לא גורנין או כמו אם אוביר ולא איעביד אשלם במיעבא: נודרים להרבין. הורגים נפשות על עסקי ממון ולתרמים קילי טפי וזו אף זו קתני: שהם של תרובה. וא"ת התינו החימ התינו וחרמים שבואלין ממון ועתה כשאמר להם שהם של תרומה לא יגולו אותם דאינם מתכוונים כ"א לגוול ולא לאיסורא כיון שאינה ראויה לאכילה לורים אבל מוכשין מאי אהני לעולם ישאל המכס וי"ל שלא היו רגילים ליקת מכס זה שאינה ראויה לאכילה לורים אבל מוכשין מאי אהני לעולם ישאל המכס וי"ל שלא היו רגילים ליקת מכס זה

דאי הוה ידע דמית מן לאלתר הוה גמר ויהיב גימא מ"ש יומההוא דאמר להו אי לא אתינא מכאן עד תלתין יומין ליהוי גימא אתא ופסקיה מעברא אמר להו חזו דאתאי חזו דאתאי ואמר שמואל "לא שמיה מתייא אמאי והא מינם אנים דלמא אונמא דמיגליא שאני ומעברא מיגלי אונסיה ולרב הונא מכדי אסמכתא היא יואסמכתא לא קניא שאני הכא ידמיתפסן זכותן והיכא דמיתפסין לאו אסמכתא היא והתנו יימי שפרע מקצת חובו והשליש את שמרו ואמר אם אין אני נותן לו מכאן עד ל' יום תן לו שטרו הגיע זמן ולא נתן יירבי יוםי אומר יתן ור' יהודה אומר לא יתן ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב יאין הלכה כר' יוםי דאמר אסמכתא קניא שאני הכא דאמר לבטלן זכותיה הוהלכתא אסמכתא קניא והוא דלא אנים והוא דקנו מיניה בב"ד חשוב: בודרין להרגין ולחרמין ולמוכסין שהיא תרומה אע"פ שאינו תרומה שהן של בית המלך

אע"פ שאינן של בית המלך בש"א בכל נודרין

אע"ג דאתפים השטר ביד [השליש] הויא אסמכתא ולא קניא לטעמיה דרב: שאני הכא דאמר ליבטלן זכוסיה. שלא יהא בהן ממש דוהו חמור מחן לו שטרו: והלכחא אסמכתא קניא. ואע"ג דלא מתפים: והוא דלא אנים. באונסא דמוכחא לאינשי כי האי דלעיל דפסקיה מעברא: **והוא דקנו מיניה**. שלא יחזור בו: **ובב"ד חשוב.** שיהא מומחה לרבים. וכל הני תלת מילי בעינן בה דאי הוה חד בלא אידך לא קני אלא כולהו ג' בעינן דלא אנים וקנין ובב"ד חשוב: מתבי' להרגין. שהוא הורג על עסקי ממון שאם בא להורגו יכול לדור על זה שהוא של תרומה ויאמר נדר זה עלי אם אינו של תרומה אע"פ שאינו של תרומה כדי שלא יטלם לפי שיש חיוב מיתה לזו והנדר מותר והיינו נמי נדרי אונסין: ולהרמין. שהוא ליסטים בעלמא שאינו הורג: ולמוכסים. נוטל מכס המלך ורוצה ליטול פירותיו בע"כ: אף על פי שאינן של תרומה. יכול לידור שהן של

תרומה כדי שלא יטלם ומתני׳ לא זו אף זו קתני: בכל נודרים. להם:

לפרוע באותו הזמן קנה המלוה את השטר: אין הלכה וכו'. הא הכא אסמכתא קניא. כלומר לא שנא אמר לכטלן ולא שנא אמר תנו, אי קנו מניה בב"ד חשוב ולא אנים מהני, כדאוקימנא לעיל דאתפים זכותיה בי דינא, הילכך אי הוי ב"ד חשוב והתפים שטרותיו בידם וקנו מניה, אפילו אמר תנו לו השטר שיגבה כל החוב קנו ויחזירו השטר למלוה ויחזור ויגבה ראמ״ה בשמו). מי שפרע מקצת חובו והשליש מקצת חובו והשליש את שטרו. הפקידו ביד נאמן, לפי שדאג הלוה שיחזור ויתבענו כל החוב (ב"מ קיד:) המלוה והלוה מסרוהו ביד שליש שהרי טורח היה להם לכתוב שובר וסמכו על השליש ר״ר וווח ואמר לו. לוה לשליש, אם אין אני נותן לו. את המותר מכאן עד יום פלוני, תן לו שטרו. ייחזור ויתבע הכל (ב"מ ויחוזר וימבע הכל (ב"מ קרז:). גודרין. קונס כל פירות עלי אם אין מבואה זו של בית המלך, להרגין. רולמיס, ולחרמין. בעלי

פירוש הרא"ש

מגרה ומריבה וגחלי ממון

ראי הוה ידע דמיית לאלתר הוה יהיב גימא. דעיקר נחינת הגט הוא להנילה מעיגון או שלא תזקק ליבס: שאני מעברא יעכבו נהר דמתניתיו היינו

שגדל הנהר מהפשרת שלגים ואי אפשר לעבור בו דלא שכיח: מבדי אססברתא הוא. דאמר מילח ימידה ולא אמר ק אלא להסמיכו על דבריו ובטורח [ני"א ובטוח] היה שיוכל לקיים דבריו ולבא ולכך המנה אבל לא כיון להקטת מעולם ואסמכתא לא קניא דדמקקינן בפ' גט פשוט: רבי יוםי אוסר יהן. דס"ל אסמכתא קניא ויגבה כל חובו מבני חרי אבל ממשעבדי לא שכבר נמחל שיעבוד חלי החוב ושטר שלוה בו ופרעו אינו חור ולוה בו שכבר נמחל שעבודו ואפי אלי החוב שלא נפרע אינו גובה בשטר זה ממשעבדי דחישינן שמא יגבה בו חלי האחר שכפרע כדאמר" בשטר חוב מוקדם

ממוליכי מרומה לכהנים:

דאפילו מומן שני אל גבי דילמא אתי למגבי מומן ראשון ומכני מרי גבי בדיה דקני ליה במסירה א"ג גבי מתשעבדי כל המנה מתחלה שאם אל ימן לו לומן פלוני שיהיו המשוח שותן לו מתנה וישאר השטר כבתחילה והאי פי החוב שכך התנה מתחלה שאם לא ימן לו לומן פלוני שיהיו המשוח שותן לו מתנה וישאר השטר כבתחילה והאי פי החוב של המשוח שותן לו מתנה וושאר רבה בר אבוה אשר (רבה) [צ"ל רב] אין הלבה בר' יוםי. ומקממא לא פליג רב הואל לרכב רביה: ואשר רב בר אבוה אשר (רבה) [צ"ל רב] אין הלבה בר' יוםי. ומקממא לא פליג רב הואל לרכב רביה: הזכור לי בטול כליל הודה של קר קסולין נמכלי החדר של החדים המון בשטרומיו והתנה שיהיו בטלים אם לא יפא ולא המכל כליל הודה מין מוחל על מה שיש לו ביד אחר קניא אבל אסנמכה היא להוציא ממן בשטרומיו והתנה שיהיו בטלים אם לא יפא וא הודע החדרים להרגין ולחרבין. הרגים הם ליסטים הסורגיי כדי ליקח הממון. חרמין הם גוזלין אבל אינם הורגים ולא זו אף זו קמני: שהיא של תרומה. אע"ג דקטלי וגולי לא אכלי איסורא היא להוציא לא קניא: מרומה אמ"ג דקטלי וגולי לא אכלי איסורא היבה מרומה:

ד) ב"ק קיג., ד) [גיטין לו:], ו) [לקמן מח:], ו) ל"ל מקנים. תפ"ל, ד) ל"ל גחמא. מפ״ל.

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה דאי הוה וכו' לאלמר הוי יהיב

גיטא: מוסף רש"י ופסקיה מעברא. מענר המים, שלא מלא את המים, שלא מלא את המעבורת (גיטין ל.) הנהר הפסיקו, שהיתה המעצורת מלד העיר ולא יכול לעצור (כתובות ב:). חזו דאתאי. םכלתי (שם). לא שמיה שביותי מתיא. דלא מטי עד הכא ואין טענת אונס בתנאי גיטין למימר אניסנא (גיטין ביטין ננמינו מהיסנח (גיפין ד.) והוי גיטא, ואם רלתה תינשא לאחר וגם לכהונה נפסלת מהיום ורחורוח דאינו נותן לו מדעתו אלא סומך על דבר שאינו דסבור שהוא יכול לנצח ופעמים שמנצחין אותו (סנהדרין רד:) המבטיח לחבירו דבר על מנת שיעשה דבר לעתיד על מנת שיעשה זכו נענד.

וסומך בלבו בשעת התנאי

שיוכל לקיים הדבר כשיגיע

זמן וכשיגיע הזמן יאנס

ולא יוכל לקיים (רשב"ם

ולא יוכל לקיים (רשב"ם

והלכתא

. קסח.).